STAROSTWO POWIATOWE
96-200 Rawa Mazowiecka
ul. Pl. Wolności 1
REGON 750147833
NIP 835 13-92-834

P. Zielińska na kolegium

2 mec. Dyrektora - Dziękuję

prosię o sprawę pilną

Łódź, 04.01.2016

# WNIOSEK O UDZIELENIE WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH

Wpł. dnia 21 GRU 2015 7936

Podstawa prawna: Art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2012, poz. 1113 z późn. zm.)

## A. ADRESAT WNIOSKU

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul.Zamenhofa 10, 90-431 Łódź

## B. DANE WNIOSKODAWCY

### B. l. DANE IDENTYFIKACYJNE

Rodzaj wnioskodawcy (zaznaczyć właściwy kwadrat)

X 1. jednostka samorządu terytorialnego ☐ 2. związek międzygminny ☐ 3. stowarzyszenie gmin, gmin i powiatów
☐ 4. związek, stowarzyszenie powiatów ☐ 5. samorządowe jednostki organizacyjne (w tym samorządowe osoby prawne) ☐ 6. beneficjenci dotacji z budżetów jst (w zakresie ich wykorzystania)

NAZWA PEŁNA

STAROSTWO POWIATOWE W RAWIE MAZOWIECKIEJ

### B.2. ADRES SIEDZIBY

| Powiat | Gmina | Miejscowość |
|---|---|---|
| RAWSKI | MIASTO RAWA MAZOWIECKA | RAWA MAZOWIECKA |
| **Ulica** | **Nr domu** | **Nr lokalu** |
| PLAC WOLNOŚCI | 1 | |
| **Kod pocztowy** | **Poczta** | |
| 96-200 | RAWA MAZOWIECKA | |

### B.3. WSKAZANIE PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE ICH STOSOWANIA

Należy wskazać jednostki redakcyjne przepisów wraz z nazwą aktu prawnego do każdego zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego (bez przytaczania treści przepisów)

Art. 55-59-Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Dz. U. z 2013 r. Nr 885 j.t.

## C. OPIS PROBLEMU SKUTKUJĄCEGO WATPLIWOŚCIAMI INTERPRETACYJNYMI ORAZ PYTAŃ (CO DO KTÓRYCH SKŁADANY JEST WNIOSEK O UDZIELENIE WYJAŚNIEŃ)

Opis problemu

Starostwo gospodaruje nieruchomościami Skarbu Państwa w ramach wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej nałożonych na niego ustawą o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. Nr 1774 j.t.). Ustawa ta przewiduje możliwość rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności oraz umorzenia w zakresie odsetek od należności,

jednak nie zawiera regulacji, które umożliwiałyby umorzenie należności z tytułu zaległych opłat za użytkowanie wieczyste bądź przekształcenie użytkowania wieczystego we własność. Na koncie dochodów Skarbu Państwa istnieje wielotysięczne zadłużenie. Są to między innymi należności:

1. z tytułu użytkowania wieczystego gruntu, w stosunku do których uzyskano prawomocne nakazy sądowe, toczyło się postępowanie egzekucyjne, starostwo poniosło koszty komornicze, jednakże licytacja okazała się nieskuteczna, komornik umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji - z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych.
2. z tytułu użytkowania wieczystego gruntu od osób fizycznych, w stosunku do których uzyskano prawomocne nakazy sądowe, komornik zawiadamia wierzyciela o stanie egzekucji - stan majątkowy znany jest komornikowi z urzędu, z innych prowadzonych przeciwko niemu postępowań egzekucyjnych, podejmowanie czynności nie da efektu, nie doprowadzi do zaspokojenia należności wierzyciela, zwiększy jedynie ponoszone przez wierzyciela koszty bezskutecznej egzekucji, komornik ma obowiązek umorzyć postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji - z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych.
3. z tytułu użytkowania wieczystego gruntu od osób prawnych nie prowadzących działalności, ale nie wykreślonych z KRS lub będących w rejestrze spółdzielni, a nie wprowadzonych do KRS, w stosunku do których uzyskano prawomocne nakazy sądowe, toczyło się postępowanie egzekucyjne, z licytacji zaspokojeniu uległy koszty egzekucyjne, z egzekucji uzyskano cześć należności, komornik umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji - z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych.

Pytania co do których składany jest wniosek o udzielenie wyjaśnień przyporządkowane do opisu problemów przedstawionych wyżej

Czy w świetle ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. Nr 885 j.t.) można przyjąć, że jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne (postanowienie komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824.1.3 kpc – z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych), zarząd powiatu zgodnie z ust. 4 art. 59 ustawy o finansach publicznych, może stosować ulgi (umarzanie w całości, w części, odroczenie spłaty lub rozłożenie na raty) w opłatach rocznych za użytkowanie wieczyste gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa?

| D. WŁASNE STANOWISKO W SPRAWIE OCENY PRAWNEJ ZAISTNIAŁEGO STANU FAKTYCZNEGO LUB ZDARZENIA PRZYSZŁEGO | | |
|---|---|---|
| Stanowisko wnioskodawcy do pytania (pytań) przedstawionego w części D. | | |
| Zdaniem wnioskodawcy zarząd powiatu zgodnie z ust. 4 art. 59 ustawy o finansach publicznych może dokonać umorzenia wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste. Wynika to z art. 55-58 ustawy o finansach publicznych regulujące zasady umarzania należności cywilnoprawnych. W przypadku opłat za użytkowanie wieczyste nie ma odrębnych przepisów regulujących możliwość ich umarzania, zarząd powiatu może udzielić takiej ulgi na podstawie ustawy o finansach publicznych.<br>Zgodnie art. 59 ustawy o finansach publicznych do należności cywilnoprawnych powstałych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami stosuje się przepisy art. 55-58, z tym że uprawnienia kierownika państwowej jednostki budżetowej przysługują zarządowi jednostki samorządu terytorialnego. | | |
| Data wypełnienia wniosku<br>16.12.2015 r. | Imię i nazwisko kierownika jednostki lub osoby upoważnionej<br>Józef Matysiak | Podpis kierownika jednostki lub osoby upoważnionej |

STAROSTA
Józef Matysiak

RADCA PRAWNY

REGIONALNA IZBA
OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

ul. Zamenhofa 10, 90-431 Łódź
tel. (42) 636 68 96, 636 69 11, fax (42) 636 74 24

Łódź, dnia 14 kwietnia 2016 roku

***Pan***
***Józef Matysiak***
Starosta Rawski

Starostwo Powiatowe
w Rawie Mazowieckiej
Plac Wolności 1
96-200 Rawa Mazowiecka

WA 4120-2/2016-w

W odpowiedzi na pismo Pana Starosty dotyczące wskazania, czy zarząd powiatu jest umocowany do stosowania na podstawie art. 59 ust. 4 ustawy o finansach publicznych ulg w zaległościach z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, polegających na umorzeniu należności w całości lub w części, odroczeniu spłaty lub rozłożeniu spłaty na raty – uprzejmie informuję, co następuje:

Stosownie do art. 59 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, do należności cywilnoprawnych powstałych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami stosuje się art. 55-58, z tym że uprawnienia kierownika jednostki budżetowej przysługują zarządowi jednostki samorządu terytorialnego.

Należności z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa są należnościami cywilnoprawnymi i w świetle ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami powstają one w związku z realizacją przez starostę zadań z zakresu administracji rządowej, w konsekwencji czego są należnościami, o jakich jest mowa w art. 59 ust. 4 ustawy o finansach publicznych. Zarząd powiatu, na obszarze którego są położone te nieruchomości, może przedmiotowe należności umarzać w całości lub w części, odraczać ich spłatę lub rozkładać ich spłatę na raty, tak jak kierownik państwowej jednostki budżetowej (jeżeli wartość należności głównej nie przekracza 40 000 złotych – art. 58 ust. 1 pkt 2), z zastosowaniem art. 55, 56 i 57 ustawy o finansach publicznych.

W tym miejscu należy jednakże zauważyć, iż zgodnie z art. 58 ust. 5 ustawy o finansach publicznych przepisów art. 55, 56 i 57 oraz 58 ust. 1-4 nie stosuje się do należności, których umarzanie, odraczanie terminów spłaty oraz rozkładanie spłaty na raty określają odrębne przepisy.

W ocenie Izby niewątpliwie takim odrębnym przepisem co do części należności z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste jest art. 219 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, który stanowi, że zaległe w dniu wejścia w życie ustawy zobowiązania osób prawnych lub fizycznych z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych lub należności z tytułu nabycia własności budynków, innych urządzeń lub lokali mogą być rozłożone na nieoprocentowane raty roczne płatne przez okres do 10 lat, a odsetki od tych należności mogą być umorzone; rozłożenia na raty oraz umorzenia odsetek dokonuje, w drodze decyzji, wojewoda, jeżeli nieruchomość stanowi własność

Skarbu Państwa, lub organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli nieruchomość stanowi własność jednostki samorządu terytorialnego, o ile jest to uzasadnione sytuacją finansową tych osób prawnych lub fizycznych.

W ocenie Izby porównanie regulacji zawartej w art. 219 ustawy o gospodarce nieruchomościami z regulacją zawartą w art. 55-59 ustawy o finansach publicznych prowadzi do wniosku, że art. 219 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami stanowi regulację szczególną, która w całości wyłącza zastosowanie do należności wymienionych w tym przepisie późniejszej regulacji ogólnej, zawartej w art. 55-59 ustawy o finansach publicznych.

Taki sam kierunek wykładni da się wywieść z uzasadnieniu wyroku WSA w Warszawie z dnia 3 września 2008 r., V SA/Wa 45/08; dla Sądu było oczywiste, że jeśli chodzi o ulgi w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości - trzeba w pierwszej kolejności ustalić, czy należności są zobowiązaniami zaległymi w dniu wejścia w życie ustawy o gospodarce nieruchomościami; jeśli tak, to stosuje się art. 219 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, a jeśli nie są to zobowiązania zaległe w dniu wejścia w życie ustawy o gospodarce nieruchomościami, to stosuje się przepisy ustawy o finansach publicznych.

W konsekwencji do zaległych w dniu wejścia w życie ustawy o gospodarce nieruchomościami zobowiązań osób prawnych lub fizycznych z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych jest dopuszczalne jedynie stosowanie ulg określonych w art. 219 ustawy o gospodarce nieruchomościami - czyli rozłożenie należności na nieoprocentowane raty roczne płatne przez okres do 10 lat oraz umorzenie odsetek od tych należności, przez wojewodę w drodze decyzji administracyjnej, ze względu na sytuację finansową osób prawnych lub fizycznych zalegających z opłatami. Do takich zobowiązań nie jest dopuszczalne stosowanie ulg na podstawie przepisów ustawy o finansach publicznych w postaci umorzenia należności głównej ani odroczenia spłaty (ten drugi rodzaj ulgi wydaje się zresztą nieadekwatny do zobowiązań zaległych w dniu wejścia w życie ustawy o gospodarce nieruchomościami, skoro od wejścia w życie tej ustawy minęło ponad osiemnaście lat).

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Izby, zarząd powiatu nie jest umocowany do umorzenia zaległych w dniu wejścia w życie ustawy o gospodarce nieruchomościami zobowiązań osób prawnych lub fizycznych z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych na podstawie przepisów art. 55-59 ustawy o finansach publicznych.

Jednocześnie, z uwagi na to, że we wniosku pana Starosty skierowanym do RIO mowa jest o prowadzeniu bezskutecznych postępowaniach egzekucyjnych i o sytuacjach, w których według oceny komornika z egzekucji nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów egzekucyjnych – trzeba zwrócić uwagę, iż osoby zalegające z opłatami z tytułu użytkowania wieczystego posiadają prawo majątkowe, do którego można kierować egzekucję, a mianowicie prawo użytkowania wieczystego. Wobec tego umorzenie takich zaległości z przyczyn określonych w art. 56 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych („zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne") może następować zgoła wyjątkowo.

*Z poważaniem*

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi
dr Ryszard Paweł Krawczyk